

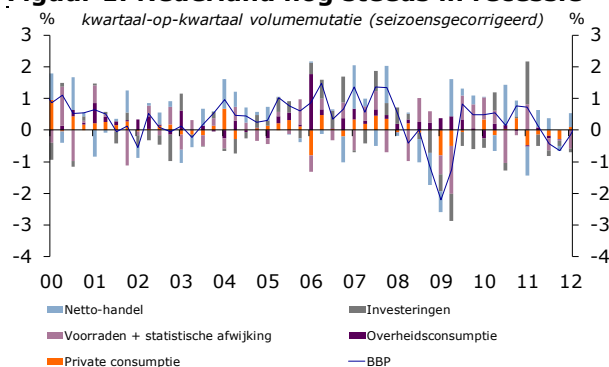
Economische situatie Nederland blijft fragiel

Rabobank

In het eerste kwartaal van 2012 is de reële economie met 0,2% gekrompen ten opzichte van het laatste kwartaal van 2011. De februarihou liet de economie tijdelijk harder draaien, maar dit was niet voldoende om Nederland uit de recessie te trekken. Hopelijk trekken de binnenlandse bestedingen in de loop van het jaar aan en kunnen we de recessie achter ons laten. In de afgelopen weken zijn de neerwaartse risico's echter weer toegenomen, waardoor het onzeker is of dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren.

Figuur 1: Nederland nog steeds in recessie

Bron: CBS, Rabobank

In het eerste kwartaal van 2012 is de economische activiteit met 0,2% afgenomen ten opzichte van een kwartaal eerder (figuur 1). Internationaal gezien valt Nederland uit de toon. De Nederlandse economie blijft het enige Noordelijke eurozoneland dat in een recessie verkeerd. Zie Macro Comment 12/35 voor meer informatie over de Europese groeicijfers. De netto-handel kan de kar niet in haar eentje trekken, maar zij krijgt vooralsnog nauwelijks hulp van consumenten, producenten en de overheid.

Zowel het export- als het importvolume namen in het eerste kwartaal toe. De toename van de exportvolume is deels te danken aan een toename van de uitvoer van aardgas als gevolg van de koude februari maand. Daarnaast heeft Nederland via de wederuitvoer meegeprofiteerd van de toename van het reële BBP van onze oosterburen (0,5% k-o-k). In tegenstelling tot de Nederlandse consument jaagt de Duitse consument de Duitse economie aan. Daarnaast groeit Duitsland harder door de samenstelling van het exportpakket. De groeibijdrage van de netto-handel kwam in Nederland uit op 0,4%-punt. Hopelijk kunnen we in de tweede helft van het jaar meeprofiten van de aantrekkende groei in de omringende landen, omdat dit onze belangrijkste handelspartners zijn.

Consumenten zijn pessimistisch gestemd en dit doet de particuliere consumptie geen goed. Weliswaar was de groeibijdrage van consumenten met 0,1%-punt positief, maar dit werd voornamelijk veroorzaakt door het feit dat de consument door de februarihou werd gedwongen om de kachel flink aan te zetten en februari een schrikeldag kende waarvoor niet is gecorrigeerd. Naar verwachting is de opleving van tijdelijke aard. Door geplande lastenverzwaringen en tegenvallende loon- en werkgelegenheids groei staat het reële besteedbaar inkomen dit en komend jaar verder onder druk. Bovendien valt vanuit de vermogenskant weinig te verwachten. Het herstel op de woningmarkt blijft vooralsnog uit: de prijs van een koopwoning daalt dit jaar naar verwachting met gemiddeld 5%. Dit maakt Nederlandse consumenten koopschuw.

Het vertrouwen van producenten ligt eveneens op een laag niveau. Ondernemers zijn tevreden over hun voorraden en om deze reden droeg de voorraadvorming nauwelijks bij (0,1%-punt). Bedrijven hebben eveneens weinig reden om te investeren. Door een beperkte toename van de binnen- en buitenlandse vraag naar Nederlandse producten ligt de bezettingsgraad nog altijd onder het langjarig gemiddelde. De noodzaak om de kapitaalgoederenvoorraad uit te breiden is gering, terwijl vervangingsinvesteringen in beperkte mate worden gepleegd. Het kwam dan ook niet als een verrassing dat de groeibijdrage van de

Kennis en Economisch Onderzoek
www.rabobank.com/economie

15 mei 2012

Economische situatie Nederland blijft fragiel

Rabobank

particuliere investeringen -0,2%-punt bedroeg. Naar verwachting treedt hier de komende tijd weinig verandering in op.

Zowel de overheidsconsumptie als de overheidsinvesteringen droegen niet bij aan de krimp. In de komende periode gaan de (aanvullende) bezuinigingsmaatregelen van de overheid vermoedelijk zwaarder drukken op de economische groei. Niet alleen gaat zij zelf minder uitgeven, ook drukken de lastenverzwaringen op de uitgaven van consumenten en bedrijven.

Hopelijk trekt de economische groei in Nederland in de tweede helft van 2012 aan. Het is echter maar de vraag of dit daadwerkelijk gaat gebeuren. Met name de netto-handel zal de Nederlandse economie uit het slop moeten trekken, want van de binnenlandse bestedingen valt niet veel te verwachten. De neerwaartse risico's zijn in de afgelopen weken toegenomen. De onzekerheid over een eventuele exit van Griekenland uit de eurozone is wederom opgelaaid en in Nederland is het kabinet gevallen waardoor er op 12 september nieuwe verkiezingen moeten worden gehouden. Hoewel er een bezuinigingsakkoord ligt, is het maar de vraag of dit akkoord een houdbaarheidsdatum heeft die verder reikt dan de nieuwe verkiezingen. Hierdoor houdt de onzekerheid voor consumenten en producenten aan en blijven zij mogelijk de hand op de knip houden.

Economische situatie Nederland blijft fragiel

Rabobank

Rabobank Kennis en Economisch Onderzoek

Chef econoom

Wim Boonstra

030 21

Tel.

66617

E-mail:

W.W.Boonstra@rn.rabobank.nl

Internationaal Economisch Onderzoek

Allard Bruinshoofd*

63272

W.A.Bruinshoofd@rn.rabobank.nl

Macro

Shahin Kamalodin

Tim Legierse

Michiel Verduijn

31106

62677

30522

S.A.Kamalodin@rn.rabobank.nl

T.Legierse@rn.rabobank.nl

M.P.Verduijn@rn.rabobank.nl

Landenrisico

Erwin Blaauw

Fabian Briegel

Jeroen van IJzerloo*

Herwin Loman

Reintje Maasdam

Ashwin Matabadal

Reinier Meijer

Anouk Ruhaak

62648

64053

62406

31105

31403

61601

31568

64860

E.R.Blaauw@rn.rabobank.nl

F.Briegel@rn.rabobank.nl

J.IJzerloo@rn.rabobank.nl

H.Loman@rn.rabobank.nl

R.Maasdam@rn.rabobank.nl

A.R.K.Matabadal@rn.rabobank.nl

R.Meijer@rn.rabobank.nl

A.N.Ruhaak@rn.rabobank.nl

Nationaal Economisch Onderzoek

Hans Stegeman*

31407

H.W.Stegeman@rn.rabobank.nl

Macro

Ruth van de Belt

Maarten van der Molen

Danijela Piljic

Anke Struijs

Theo Smid

Paul de Vries

60143

64214

31104

31408

67599

30172

R.Belt@rn.rabobank.nl

M.T.Molen@rn.rabobank.nl

D.Piljic@rn.rabobank.nl

A.C.A.Struijs@rn.rabobank.nl

T.H.Smid@rn.rabobank.nl

Vries.P@rn.rabobank.nl

Regionaal

Rogier Aalders

Cynthia Briesen

Frits Oevering

Anouk Smeltink-Mensen

Willem van der Velden*

31393

31411

64439

66404

62478

R.Aalders@rn.rabobank.nl

C.C.Briesen@rn.rabobank.nl

F.J.Oevering@rn.rabobank.nl

A.H.H.M.Smeltink@rn.rabobank.nl

W.Velden@rn.rabobank.nl

Financiële Sector Onderzoek

Yvette Jörissen

Dick Scherjon

August Sjauw-Koen-Fa

Nicole Smolders

Leontine Treur

Bouke de Vries*

64931

31405

31406

79108

67084

61195

Y.M.Jorissen@rn.rabobank.nl

D.P.Scherjon@rn.rabobank.nl

A.R.Sjauw@rn.rabobank.nl

N.M.P.Smolders@rn.rabobank.nl

L.Treur@rn.rabobank.nl

Y.B.Vries@rn.rabobank.nl

030 21

*Hoofd